

N:o 69.

Ank. till Riksd. kansli den 28 april 1903, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Södermanlands läns landsting af ett jordområde om 41,3 ar från kronohemmanen Gredby n:is 1 och 2 i nämnda län.

(I. A.)

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för den 13 mars 1903 har Kungl. Maj:t i en till Riksdagen samma dag aflåten, till statsutskottets förberedande behandling hänvisad proposition (n:o 88) föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att från jordlotten litt. F af kronohemmanen Gredby n:is 1 och 2 i Fors socken af Södermanlands län måtte få afsöndras och till länets landsting med full äganderätt upplåtas ett å en af förste landtmätaren A. W. Lodén år 1894 upprättad karta utmärkt område om 41,3 ar med rättighet för landstinget att tillträda området den 14 mars 1914, då nu löpande arrendetid för jordlotten litt. F utginge, eller dessförinnan, därest öfverenskommelse därom träffades mellan landstinget och jordlottens arrendator, samt under villkor att landstinget till kronan såsom köpeskilling för jordområdet erlade 375 kronor, motsvarande det efter fyra procent kapitaliserade värdet af den för området i fråga nu utgående afgälden 15 kronor; att samma köpeskilling till länets ränteri inlevererades senast den

14 mars 1914; att stängsel omkring det afsöndrade området på landstingets bekostnad uppsattes och för framtiden underhölles, samt att de med lagfart å området förenade kostnader bestredes af landstinget ensamt;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljning inflöte, finge, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Departementschefens anförande till statsrådsprotokollet i detta ärende är af följande lydelse:

»Sedan Södermanlands läns landsting vid lagtima möte i september 1902 beslutit att öfvertaga och ordna epidemisjukvården inom hela länet och tillsatt en epideminämnd att utöfva högsta tillsynen öfver epidemi-väsendet med uppdrag, bland annat, att å landstingets vägnar ordna och avsluta öfverenskommelser med städer och andra vederbörande, därvid nämnden särskildt borde tillse, det landstinget erhöle full äganderätt till de tomter, som komme att till landstinget för epidemisjukvården upplåtas, har f. d. ryttmästaren C. Aug. Tamm, såsom ordförande i epideminämnden, å landstingets vägnar, uti en till Kungl. Maj:t ställd, af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda län med underdånig skrifvelse den 10 nästlidne februari öfverlämnad skrift i underdånighet anhållit, att ett å jordlotten litt. F af de för kronans räkning utarrenderade kronohemmanen Gredby n:is 1 och 2 om två mantal i Fors socken af Väster Rekarne härad beläget, å en af förste landtmätaren A. W. Lodén år 1894 upprättad, ansökningen bilagd karta utmärkt område om 41,3 ar, som af vederbörande arrendator upplåtits till Fors socken mot årlig afgäld af 15 kronor och som, sedan socknen därå uppfört en epidemisjukstuga, öfverlåtits till landstinget, därvid detta tillhandlat sig sjukstugan, måtte med full äganderätt varda till landstinget upplåtet, samt att Kungl. Maj:t med afseende därå, att landstinget icke ville förvärfva äganderätten till sagda område för att därå njuta någon som helst afkomst utan för det behjärtansvärda ändamålet att å sjukhuset lämna kostnadsfri sjukvård åt epidemisjuka i den omgivande trakten, måtte låta landstinget bekomma området kostnadsfritt, eller, om detta icke kunde ske, dock, med hänsyn till det goda syftemålet, till ett pris ej öfverstigande den nu utgående årliga afgälden kapitaliserad.

Med sin förutnämnda skrifvelse har Kungl. Maj:ts befallningshafvande tillika öfverlämnat öfver ansökningen infortrade underdåniga yttranden af stadsfullmäktige i Eskilstuna, hvilken stad numera enligt domänstyrelsens

resolution af den 2 februari 1900 innehade arrendet af ofvanberörda jordlott för tiden till den 14 mars 1914, samt af vederbörande kronofogde och domänintendent; och har vidare, efter nådig remiss, domänstyrelsen den 27 nästlidne februari i ärendet afgifvit underdånigt utlåtande, hvarmed öfverlämnats en från domänintendenten till styrelsen inkommen ytterligare skrift i ärendet.

Af dessa handlingar inhämtas:

att stadsfullmäktige förklarar sig icke hafva något att erinra mot den underdåniga framställningen, dock under villkor att den mellan förutvarande arrendatorn af förenämnda jordlott och Fors socken aftalade årliga afgiften för dispositionsrätten till epidemisjukhusets område komme staden till godo under den återstående arrendetiden;

att kronofogden ej haft något att erinra mot bifall till den underdåniga ansöknings; samt

att domänintendenten väl ansett obestriddigt, att området, såsom tomt och utlagdt till bebyggande för enskild räkning, hade ett större värde, än som nu torde kunna ifrågasättas, men, då afgäld af 15 kronor befunnits skälig vid den redan skedda upplåtelsen, som icke torde hafva afsetts att blifva endast temporär, och ett motsvarande värde syntes böra åsättas området äfven nu, föreslagit detta värde till det belopp, som erhöles genom afgäldens kapitalisering efter 5 procent eller 300 kronor.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har anfört, att den för ifrågavarande område nu utgående årliga afgäld af 15 kronor visserligen icke vore grundad på skattläggningsmäns uppskattning af områdets behållna årliga inkomst, utan allenast på öfverenskommelse mellan förre arrendatorn af ofvannämnda jordlott, å ena, och Fors socken, å andra sidan; men med afseende därå, att sagda område, enligt hvad af handlingarne i ärendet framginge, utgjordes af gärdesbackar, syntes för visso kunna antagas, att årliga afgälden, 15 kronor, som äfven stadsfullmäktige i Eskilstuna gjort anspråk på att för den återstående arrendetiden till den 14 mars 1914 utbekomma, icke blifvit för lågt beräknad och att, då särskild värdering af området sannolikt skulle för landstinget medföra större kostnader för områdets förvärfvande, nämnda afgäld skäligen kunde läggas till grund för bestämmande af köpeskilling för detsamma. I anledning häraf och enär genom upplåtelse med full äganderätt till landstinget af ifrågavarande område ett välgörande och allmännyttigt ändamål skulle främjas och afsondringen icke syntes kunna medföra någon olägenhet för brukningen af jordlottens litt. F öfriga ägor, hemställde Kungl. Maj:ts befallnings-

hafvande, att sagda område, 41,3 ar, som vid upplåtelsen år 1894 varit skogslöst, måtte till landstinget med äganderätt upplåtas mot en köpeskilling, beräknad efter ofvanberörda afgäld, kapitaliserad efter fyra procent eller sålunda bestämd till 375 kronor, med rätt för landstinget att tillträda området den 14 mars 1914 eller dessförinnan, om öfverenskommelse därom kunde med arrendatorn af jordlotten litt. F träffas, samt under villkor, att landstinget ej mindre den 14 mars 1914 till länets ränteri inlevererade köpeskillingen, än äfven uppsatte och för all framtid underhölle erforderligt stängsel kring samma område.

Domänintendenten har uti ofvan omförmälda, till domänstyrelsen ingifna skrift till komplettering af sitt förut afgifna underdåniga yttrande meddelat, att ifrågavarande jordområde vore beläget omkring 1 kilometer från Eskilstuna stads nordvästra gräns; hvarjämte han anført, att då området hade en tämligen oregelbunden figur och, såsom omslutet på alla sidor af kronojord, ej kunde anses fördelaktigt till bebyggande, om icke i samband med en fullständig utstyckning af hela kronodomänen Gredby, ett högre värde ej syntes nu kunna åsättas platsen i fråga än det, som motsvarades af den åsatta afgälden.

I sitt underdåniga utlåtande har domänstyrelsen anført, att, då efter de upplysningar, som numera af domänintendenten lämnats rörande det ifrågavarande jordområdet, dettas värde ej kunde antagas öfverstiga den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna köpeskillingens belopp, domänstyrelsen med afseende därå och på de af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i öfrigt andragna skäl instämde i Kungl. Maj:ts befallningshafvandes hemställan.»

På grund af hvad i ärendet förekommit föreslog departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte till Riksdagen aflåta ifrågavarande proposition.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må bifalla hvad Kungl. Maj:t i förvarande hänseende föreslagit.

Stockholm den 28 april 1903.

På statsutskottets vägnar:

P. PEHRSON.
